

تاثیر فضا معماری بر پرورش خلاقیت کودکان

شقایق نیک پی^{۱*} ، بهنام رجبی فر^۲

۱- دانشجوی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد قائمشهر، shaqayeqnikpey@gmail.com

۲- استادیار گروه معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد قائمشهر، ایران

چکیده

محققان اعتقاد دارند ، دوران کودکی هر فرد می تواند شکل دهنده ی هویت بزرگسالی وی باشد و این امر با در نظر گیری مکانی که کودک در آن رشد کرده و بالیده شده است قابل تصور است . در حقیقت شکل گیری هویت از مکان سرچشمه می گیرد و مکان نیز از شاخصه های متعددی ساختار می یابد اما اتصال و پیوند مکان منوط بر شکل گیری احساس وابستگی و حس تعلق به مکان است. لذا مکان با عامل های تشکیل دهنده خود، حس تمایز و استمرار را در شخص محقق ساخته و هویت او را شکل می دهد . پردیس کودکان از جمله محیط هایی است که می تواند زمینه رشد و شکوفایی کودک را فراهم آورد . برای ایجاد این محیط فرهنگی و کمک آموزشی، ابتدا باید کودک را شناخت و روحیات و نیازها و دنیای او را کنکاش کرد . همگام با شناخت نیازهای کودک از طریق بررسی مفاهیم روانشناسی محیطی ، فضای معماری را طراحی کرد که در پرورش اندیشه ، رفتار و خلاقیت کودکان موثر باشد . روش انجام مطالعه با شرایط کالبدی و زمینه ای پروژه در شهر ساری و تهیه سناریو مناسب برای طراحی یک فضای آموزشی مناسب با کودک بصورت کتابخانه ای و کیفی- همبستگی است . نتایج تحقیق ، شامل ایده های معمارانه ای برای طراحی فضای کودک در جهت ارتقا خلاقیت کودکان می باشد . از جمله : ایجاد فضای پویا و تغییرپذیری در اجزای آن ، به کار گیری طبیعت ، تداخل فضاهای باز و بسته ، تنوع پذیری و ...

واژه های کلیدی: خلاقیت، پردیس کودک، فضای معماری

۱- مقدمه

آغاز پرورش بسیاری از توانایی های انسان در دوران کودکی است، آغاز پرورش قدرت تخیل و خلاقیت نیز در دوره کودکی شکل می گیرد. از نظر فروید، منبع خلاقیت را باید در تجربیات دوره کودکی فرد یافت [۱]. از این رو لازم است تا در مراحل آغازین رشد کودک، پرورش خلاقیت او مورد توجه قرار گیرد. پژوهشگران در سالهای اخیر، از میان عوامل متعدد تأثیرگذار در رشد خلاقیت کودک ، شیوه های آموزشی ، جنبه های عاطفی - شناختی کودکان و نیز مسایل تربیتی را مورد بررسی قرار داده اند، اما تاثیر کیفیت فضای معماری در پرورش خلاقیت کمتر مورد توجه قرار گرفته است. کودکان به دلیل قرارگیری در